

POEZIE CIBERNETICĂ

Poemele de mai jos au fost create de curind la „Centrul german de calcul” din Darmstadt (R.F.G.).

P. S

autopoem nr. 102

Procesul e sincopat și masinal. Vigoarea flutieră, unde produsul visează.

autopoem nr. 155

Urra! Limpezi critici creează. Iar efectul e incet. Prețioasă ineptie scoate triluri calde.

autopoem nr. 203

O, bucurie! Jubilează fulgii caști de zăpadă. În ajunul crăciunului ei cîntă din instrumente.

autopoem nr. 303

Cînd joacă intinericul, se încheagă o seară. Aurul și frumusețea uneori strălucesc.

autopoem nr. 312

Visele vioașe plouă. Inima sărută firul de iarbă. Verdele risipește iubitul zveit.

în românește de Petre Stoica

cercetări literare

Este indeobște cunoscut faptul că, la 11 iulie 1714, Dimitrie Cantemir a fost proclamat membru al Academiei de științe de la Berlin.

Cercetătorii și-au exprimat satisfacția pentru această proclamare, dar s-a ivit între ei discuția dacă acest fapt se datorește intervenției țarului Petru cel Mare al Rusiei...

Totuși, merită să fie cunoscute, pe cât e posibil, amănuntele, care au dus la promovarea din 11 iulie 1714, căci la ea au colaborat mai multe elemente constitutive și anume: D. Cantemir savantul...

Dimitrie Cantemir a dobîndit o educație multilaterală, umanistă și neolenistă serioasă, încă în Școala patriarhală din Istanbul-Tarigrad...

Ca filozof și teolog ortodox, D. Cantemir s-a ocupat mai mult cu problema rîului din lume (numită „teodiceea”) și se străduia să pună în paralel concepția mecanicistă-materialistă...

La 14 noiembrie 1710, D. Cantemir a ajuns Domn al Moldovei. Rolul țarului Petru cel Mare a constatat la început în fapt că, apropiindu-se politiceste de D. Cantemir, spre a-i ajuta să dezrobească Moldova...

tinută în anonim în 1714, este filozoful german G. W. Leibnitz, preocupat și el cu problemele teodiceii și ale monadologiei...

Încă la 20 oct. 1711, la scurt timp după murea lui D. Cantemir în Rusia, țarul Petru și-a făcut tratamentul la Karlsbad în Boemia și apoi s-a întîlnit la Torgau cu Leibnitz...

DIMITRIE CANTEMIR academician

Leibnitz, auzind de Cantemir de la țar, s-a însuflețit pentru un astfel de savant, ca membru al viitoarei Academii ruse.

Despre această propunere vor fi discutat țarul Petru și D. Cantemir, cu prilejul întîlnirii din decembrie 1711, iar după aceea la Petrograd, în două rânduri, la 6 aprilie și 9 iunie 1712.

Apoi țarul Petru s-a oprit la Berlin, pentru reabilitarea lui Leibnitz la Academia și totodată menționind între savanții săi și pe D. Cantemir.

În fine, țarul Petru a mai venit la Berlin, în februarie 1713, intervenind iarăși pentru Leibnitz și pomenindu-i acestuia din nou de D. Cantemir, fiind însoțit de baronul Huyssen...

Legături cu savanții germani berlinezi, D. Cantemir a avut. Aceasta o dovedește publica-

rea scrisorii din: Neuer Bücher-Saal der gelehrten Welt, Nr. 4 din 1714, unde la p. 377 este menționată o scrisoare, în care se vorbește despre D. Cantemir...

Deci se pune acum întrebarea: de ce era ținută în secret, în anonim „persoana distinsă și savantă”, cu care Cantemir era în corespondență...

Acum, Huyssen putea să intervină direct la Academie, fiind îndemnat și de dorința lui Leibnitz să ajungă acolo membru și un alt prieten al său...

Prietenia de la distanță între Cantemir și Leibnitz, ca și afinitatea filozofică, primul cu teodiceea și al doilea cu monadologia...

În acest cadru i s-a cerut lui D. Cantemir o lucrare specială despre țara sa. În consecință, în 1716 era redactată lucrarea Descrierea Moldovei...

prof. dr. Șesan Milan

- 1) Textele la: Bayer T. S., Istoria o jzini i delach kneaza Kantemira, Moscova 1783, p. 315 s; Buciumul Român, I, Iași 1876, p. 21; Densușianu O., Noție asupra lui D. Cantemir...

- 2) Cristescu D., Activitatea Spătarului N. Milescu, rev. Ortodoxia, 4, București 1958; Șesan M., Komenski a rumuni, Krestanska Revue I, Praga 1959, p. 18; Șesan M., Comenius și românii, rev. Mitropolia Ardealului 3/5, Sibiu 1959, p. 195-201.

„In disprețul contemporanilor”

În paginile Ateneului cultural, profesorul Gr. Tăbăcaru a judecat adesea altitudine față de ignoranța și disprețul cu care clasele suprapuse învălneau pe marii creatori de artă...

Creangă, pe care, aceiași contemporani „l-au țîrit prin judecata consistoriului bisericesc pînă ce, amărît, s-a lăsat de proeție și a deschis, sărmanul, o tutungerie”...

Iarlm sau Rimbaud, Gr. Tăbăcaru se întrebă pe bună dreptate: „care nu sînt poezii și scrierile zefier noastre de glorie și realizare?”...

M. C. Delasabar

BACOVIA

acorduri de vioară. Nici gimnastica, nici înnoțul, nici deseneul și nici chiar cititul astăzi nu le mai cultivă.

Prin 1904 rătăciam împreună pe ulițele Bacăului și-mi spunea versurile — cum nimeni altul nu reușește să le spună, impresionînd prin imagini auditive mai mult decît prin cele vizuale — caracter propriu al poeziei lui: „Havuzul din doșul palatului mormi mai aruncă, mai plouă, mai plînge...”

am învățat, codrii sînt dela Hemeius, din zare; abatorul este cel de pe malul Bistriței, moara... pînă și ploaia și toamnele sînt ale Bacăului.

„In 1916 prin stăruința d-lui Ion Pîlat s-a adunat o parte din poeziile lui Bacovia în volumul Plumb. Pînă atunci ne spusese că versurile lui vor purta numele de Ego.

Mulți pretinși intelectuali încă nu-l pricep. În timp ce opera poetică a lui Bacovia este aserată alături de a lui Macedonsky și Petică și este recunoscută ca preremgă-soferă poeziei noi, poetul învinsă trupește de suferințele lipsei, părăseste Bucureștii și trăiește retras în familie la Bacău...

De curînd d-al Alexandru Zamfirescu — suflet de artist alexandru cu d-l Gr. Cristoveanu — un distins incurajator a manifest-

tărilor artistice și culturale — au tipărit ediția II-a din Plumb.

Valul indiferenței, de asemenea a încercat de curînd să-l ridică d-l Adrian Maniu într-un articol de fond din Miscarea Literară și l-a prezintat ca un creator de „coarde necunoscute în lira sufletului”.

Nici licența își în drept, nici examenul dat acum în 1914 pentru a ocupa un obscur post de funcționar, nu l-a schimbat situația.

Pentru opera lui atât de valoroasă, citi și pentru cea vitioasă, poetul ar fi trebuit să fie pus la adăpost, încît să nu mai aibă nevoie să fie cîmpist! Cine să apere o operă așa de mare? Și cum să se distinga o contemporanii lui Eminescu și Petică?

De la mari distanțe însă, Bacovia primește din cînd în cînd saluturi frumoase și singurita lui ajutoare și bucurii!...

Gr. Tăbăcaru